

รายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัยมหิดล

ครั้งที่ ๓๙๕

วันจันทร์ ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมสภามหาวิทยาลัย ชั้น ๕ สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

๒.๒ การจัดลำดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings)

ศาสตราจารย์ ม.ร.ว.ชัยฉัตร สวัสดิวัตน์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ชี้แจงว่า จากการติดตามสืบค้นข้อมูลการจัดลำดับมหาวิทยาลัยโลก ประจำปี ๒๕๕๙ จากหนังสือพิมพ์ The Times Higher Education Supplement (website: www.thes.co.uk) ฉบับวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งได้ตีพิมพ์การจัดลำดับมหาวิทยาลัย ๒๐๐ มหาวิทยาลัยดีเด่น ปรากฏว่า มีมหาวิทยาลัยไทยติดลำดับเพียงแห่งเดียว คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ลำดับที่ ๑๖๑ ซึ่งเดิมปี ๒๕๕๘ อยู่ในลำดับที่ ๑๒๑) นอกจากนี้ ในหนังสือ Top Universities Guide (www.topuniversities.com) ได้มีการตีพิมพ์การจัดลำดับมหาวิทยาลัย ๕๐๐ มหาวิทยาลัยดีเด่น ซึ่งปรากฏว่า นอกจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งติดลำดับที่ ๑๖๑ แล้ว ยังมีมหาวิทยาลัยของไทยติดลำดับเพิ่มอีก ๖ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ลำดับที่ ๓๑๗) มหาวิทยาลัยมหิดล (ลำดับที่ ๓๒๒) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ลำดับที่ ๔๐๔) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ลำดับที่ ๔๑๘) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ลำดับที่ ๔๗๕) และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ลำดับที่ ๔๘๑) ทั้งนี้ การจัดลำดับมหาวิทยาลัยในปีนี้ ยังคงใช้หลักเกณฑ์และค่าน้ำหนัก เป็นตัวชี้วัดเช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในปี ๒๕๕๘ (แต่มีการเพิ่มจำนวนในกลุ่ม ผู้ถูกสำรวจ) โดยคิดจากผลรวมคะแนน ๑๐๐% ดังนี้

๑. Peer Review ๔๐% (จากการสำรวจประจำปี ๒๕๕๙ ได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักวิชาการที่ได้รับการคัดเลือกและเสนอชื่อในสาขาต่างๆ ทั่วโลก โดย QS (Quacquarelli Symonds) ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาของวารสาร The Times Higher จำนวน ๓,๗๐๓ คน (เดิมในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๒,๓๗๕ คน) โดยให้ระบุชื่อมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง จำนวน ๓๐ มหาวิทยาลัยในสาขาที่ผู้กรอกแบบสอบถามเกี่ยวข้อง)

๒. Recruiter Review ๑๐% (จากการสำรวจความคิดเห็นบริษัทชั้นนำทั่วโลกที่ทำธุรกิจในด้านต่างๆ เช่น ผู้ประกอบการในภาคผู้ผลิต ธุรกิจบริการต่างๆ การเงินการธนาคาร การขนส่ง รวมถึงภาครัฐและเอกชน จำนวน ๗๓๖ บริษัท (เดิมในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๓๓๓ บริษัท)

๓. International Faculty ๕% (คำนวณจากคณาจารย์ชาวต่างชาติ)

๔. International Students ๕% (คำนวณจากนักศึกษาชาวต่างชาติ)

๕. Faculty/Students ๒๐% (คำนวณจากอัตราส่วนของจำนวนนักศึกษาต่อจำนวนคณาจารย์)

๖. Citations/Faculty ๒๐% (คำนวณจากการอ้างอิงผลงานวิจัย (Citations of academic papers) ต่อจำนวนคณาจารย์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จาก Thomson's Essential Science Indicators database ในระหว่างปี ๒๐๐๑-๒๐๐๖ ซึ่งเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การพิจารณาจากเดิมที่ใช้ข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี เป็นการใช้อ้างอิงย้อนหลัง ๕ ปี)

โดยมี Shanghai Jiao Tong University (<http://ed.sjtu.edu.cn/ranking.htm>) จัดลำดับ ๕๐๐ มหาวิทยาลัยดีเด่น (Academic Ranking of World Universities ๒๕๕๙) ซึ่งในจำนวนดังกล่าวนี้ไม่มีมหาวิทยาลัยไทยติดอันดับเลย โดยเกณฑ์การพิจารณาในการจัดลำดับครั้งนี้ยังคงใช้หลักเกณฑ์เดิม ได้แก่

Quality of Education – Alumni won Nobel Prizes & Fields Medals (Alumni) 10%

Quality of Faculty – Staff won Nobel Prizes & Fields Medals (Award) 20%

– Highly-cited researchers (HiCi) 20%

Research Output

– Nature & Science articles (N&S) 20%

– Articles in Sciences & Social Science Citation (SCI) 20%

Size of Institute

– Academic performance/Size of Institution (Size) 10%

และนิตยสาร Newsweek (<http://www.msnbc.msn.com/id/14321230/site/newsweek>) ได้จัดลำดับ ๑๐๐ มหาวิทยาลัยดีเด่น (The Top 100 Global Universities) ในจำนวนนี้ไม่มีมหาวิทยาลัยไทยติดอันดับเลยเช่นกัน โดยผลคะแนนรวม ๑๐๐% ในการจัดลำดับมหาวิทยาลัยของ Newsweek แบ่งเป็น

๕๐% คำนวณจากเกณฑ์การจัดลำดับมหาวิทยาลัยของ Shanghai Jiao Tong University (Highly-cited researchers, Articles published in Nature & Science, Articles listed in the ISI Social Sciences and Arts & Humanities indices)

๔๐% คำนวณจากเกณฑ์การจัดลำดับมหาวิทยาลัยของ Times Higher Education (% of International Faculty, % of International Students, Citation/Faculty, Faculty/Students)

๑๐% คำนวณจาก Volumes of Library Holdings

รายละเอียดการจัดลำดับมหาวิทยาลัยดังกล่าวปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุม ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. ชิชณสุร สวัสดิวัตน์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า หากพิจารณาหลักเกณฑ์และค่าน้ำหนักที่ใช้ในการจัดลำดับมหาวิทยาลัยซึ่งตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ The Higher Education Supplement พบว่า คะแนนครึ่งหนึ่งเป็น Visibility สัดส่วนของน้ำหนัก ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ Peer Review ถึง ๕๐% และ Recruiter Review ๑๐% มหาวิทยาลัยมหิดลจึงได้ดำเนินการเพิ่ม Visibility โดยการเข้าร่วมกิจกรรมกับ QS (Quacquarelli Symonds) ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาของวารสาร The Times โดยเข้าร่วมจัดนิทรรศการทางการศึกษา และการประชุมวิชาการที่ QS จัดขึ้น ณ ประเทศสิงคโปร์ รวมทั้งการเข้าร่วมจัดนิทรรศการ Road Show เป็นต้น ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้ประสบความสำเร็จระดับหนึ่ง ซึ่งการจัดลำดับมหาวิทยาลัยในปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยไม่ติดอันดับใดๆ แต่ในปีนี้ มหาวิทยาลัยมหิดลอยู่ในลำดับที่ ๓ ของมหาวิทยาลัยไทย และเป็น ๑ ใน ๕๐๐ มหาวิทยาลัยดีเด่น จากการจัดลำดับมหาวิทยาลัยในหนังสือ Top Universities Guide ขณะนี้ กำลังดำเนินการปรับปรุง website ของมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อให้บุคคลได้มองเห็นสิ่งดีเด่นและผลงานด้านต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยมีอยู่

อนึ่ง บริษัท QS ได้ติดต่อมหาวิทยาลัยมหิดลให้ร่วมจัดการสัมมนา เรื่อง “World University Rankings” ในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๓๐-๑๕.๓๐ น. ณ วิทยาลัยนานาชาติ โดยขอให้ได้เชิญผู้บริหารของมหาวิทยาลัยทั่วประเทศเข้าร่วมสัมมนา จึงขอเรียนเชิญกรรมการสภามหาวิทยาลัยทุกท่านเข้าร่วมสัมมนาในวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวด้วย

กรรมการสภามหาวิทยาลัยได้พิจารณาข้อมูลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยแล้ว แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยมหิดลถูกจัดลำดับที่ต่ำกว่าความเป็นจริง อาจเนื่องจากมหาวิทยาลัยมหิดล ไม่สามารถสื่อข้อมูลตามผู้จัดอันดับต้องการ

๒. นโยบายในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งการเมือง สังคมและประชาคม ต้องตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรในอัตราร้อยละเท่าไรของ GDP เพื่อการอุดมศึกษา และจะใช้อย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๓. นโยบายในการพัฒนาคนของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดลมีทรัพยากรทั้งในส่วนกลาง และในคณะ/สถาบัน คณะ/สถาบันต่างๆ จึงควรร่วมมือกันพิจารณาว่า ปัจจุบันมีทรัพยากรอยู่มากน้อยเพียงไรสมควรจัดเก็บไว้จำนวนเท่าไร และควรมีการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างไร ที่จะทำให้มหาวิทยาลัยมหิดลสามารถตัดสินใจได้ว่า จะใช้ทรัพยากรในการพัฒนาคนกับความรู้

๔. ประเทศไทยยังขาด Basic Science ที่เข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถทำงานที่ยากๆ ได้ จึงเป็นเหตุให้เกิดการสูญเสียเงินปีละไม่น้อยกว่าแสนล้านบาท ในการจ้างที่ปรึกษาชาวต่างประเทศ

๕. การจัดอันดับยังมี Criteria ที่ไม่ชัดเจน และไม่แน่ใจว่าจะเชื่อถือได้หรือไม่

๖. ผลการจัดอันดับ จะมีความสำคัญต่อมหาวิทยาลัยเพียงใด การลงทุนเพื่อให้อยู่ในอันดับที่ดีขึ้น จะคุ้มค่าหรือไม่ และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติหรือไม่

๗. ข้อมูลในการจัดอันดับ ได้จากกลุ่มคนทางด้านธุรกิจ ไม่ใช่ด้านการแพทย์และสาธารณสุข

๘. การจะเพิ่ม Visibility ของมหาวิทยาลัยมหิดลให้สูงขึ้นนั้น ควรต้องมีการพัฒนา website และปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ทั้งควรเพิ่มข้อมูลด้านการวิจัย และการได้รับรางวัลต่างๆ ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหิดลให้ครบถ้วน

ที่ประชุมรับทราบ